

PS.LI.07

تاریخ تدوین: 1401/2/1

تاریخ بازنگری بعدی: 1405/2/1

شماره ویرایش: 3

حداقل های آموزش بدو پذیرش در بیمارستان:

❖ اولین مرحله آموزش به بیماران بستری و خانواده آنها در واحد پذیرش بیمارستان و شامل مواردی چون آرایه پمفلت آشنایی با بیمارستان، توضیح خدمات بیمه اصلی و تکمیلی بیمار، توضیح کلیات محاسبه هزینه های درمان، معرفی تعرفه های بستری بیمارستان، معرفی دستبند شناسایی بیمار و سایر موارد مربوطه می باشد.

لیست آموزش های واحد پذیرش و مدارک پزشکی که منشی های این واحد موظفند به بیماران و همراهیان ارائه کنند.
بر طبق استاندارد 1-2-3 کتابچه اعتبار بخشی : در زمان پذیرش به منظور راهنمایی گیرندگان خدمت در خصوص خدمات قابل ارائه، نحوه پذیرش، بستری، ترخیص، هزینه های قابل پیش بینی، ضوابط و بیمه های طرف قرارداد، اطلاع رسانی می شود.
حداقل موارد آموزشی به شرح زیر می باشد:
1. آموزش در خصوص مراحل پذیرش، رضایت بستری و راهنمایی به تریاژ یا بخش مربوطه ی بستری
2. آموزش در خصوص درمان رایگان بیماران تصادفی (تهیه گزارش پاسگاه از محل تصادف و وجود برگ ماموریت 115 قبل از ترخیص بیمار در پرونده و...)
3. آموزش و نصب اطلاعیه در خصوص بیمه های طرف قرار داد بیمارستان، همچنین مراجعینی که تحت پوشش بیمه نمی باشند، جهت ثبت نام در سامانه بیمه سلامت راهنمایی شوند.
4. ارائه پمفلت راهنمای بیمارستان در ابتدای پذیرش به بیماران بستری
5. اطلاع رسانی در خصوص سامانه ثبت شکایات 190 به مراجعین و نصب این اطلاعیه در واحد پذیرش و ترخیص

حداقل موضوعات عمومی آموزش به بیمار توسط پزشک در دوران بستری

آموزش های حین بستری توسط پزشک:	روش آموزش:
اطلاعات قابل فهم درباره: • نوع بیماری و نحوه درمان • رضایت آگاهانه • مراحل و طول احتمالی درمان • درمان های جایگزین • عوارض احتمالی درمان یا عدم درمان • پیش آگهی بیماری • داروهای مصرفی و عوارض احتمالی • تغذیه و رژیم درمانی • توضیح در خصوص پروسیجرها • خودمراقبتی و بازتوانی	شفاهی و چهره به چهره در خصوص آموزش های حین بستری شفاهی کفایت می کند و نیازی به ثبت در پرونده نمی باشد.
آموزش های حین ترخیص بر طبق استاندارد ب 1-22 سنجه 1 به زبان قابل درک برای بیمار:	روش آموزش:
• لیست داروهایی که باید مصرف شوند، میزان و مدت • زمان و نحوه صحیح مصرف دارو • تغذیه • سطح فعالیت • مراقبت های لازم در منزل • علائم هشداردهنده جهت مراجعه مجدد • زمان و نحوه مراجعه مجدد جهت پیگیری درمان	چهره به چهره و کتبی ثبت آموزش های حین ترخیص در ستون آموزش های ارائه شده توسط پزشک و مهر و امضاء آن در فرم آموزش هنگام ترخیص الزامی است.

حداقل موضوعات عمومی آموزش به بیمار توسط پرستار و مسئول آموزش به بیمار در دروان بستری

عنوان	حداقل های آموزش به بیمار در بدو پذیرش در بخش
معرفی بخش و خدمات غیردرمانی	آموزش در خصوص واحد بیمار (زنگ احضار پرستار و درخواست از بیمار برای اطلاع دادن به پرستار در صورت بروز مشکل، نرده و حفاظ تخت، اهرم های تخت) محل سرویس های بهداشتی، محل آبدارخانه و نمازخانه و امکانات عبادی بیماران امکانات رفاهی بخش(نحوه کار سیستم سرمایشی و گرمایشی، وجود صندلی تاشو برای همراهان، یخچال، تلفن و ...)
قوانین کلی بخش و بیمارستان	ساعت ملاقات و اولین حضور همراه بر بالین بیمار، ساعت ویزیت پزشکان، ساعت سرو غذا برای بیماران و همراهان
معرفی تیم پزشکی	کلیه کادر درمانی(پزشک، پرستار، سرپرستار، خدمه، فیزیوتراپ، مددکاری، دانشجو و ...) می بایست در بدو پذیرش خود را به بیمار معرفی نمایند و شرح وظایف خود را بیان نمایند.
حقوق بیمار	منشور حقوق بیمار، هزینه های درمان و بیمه، نحوه رسیدگی به شکایات بخش
معرفی بخش و خدمات غیردرمانی	آموزش در خصوص واحد بیمار(زنگ احضار پرستار و درخواست از بیمار برای اطلاع دادن به پرستار در صورت بروز مشکل، نرده و حفاظ تخت، اهرم های تخت) محل سرویس های بهداشتی، محل آبدارخانه و نمازخانه و امکانات عبادی بیماران امکانات رفاهی بخش(نحوه کار سیستم سرمایشی و گرمایشی، وجود صندلی تاشو برای همراهان، یخچال، تلفن و ...)
عنوان	حداقل های آموزش به بیمار توسط پرستار در حین بستری
نوع بیماری و درمان و مراقبت	توضیحات مختصر در خصوص بیماری،فرآیند بیماری،سیر بیماری و علائم و نشانه های بیماری و نحوه درمان بیماری و مراقبت هایی که جهت درمان لازم می باشد.
میزان،مدت،نحوه صحیح مصرف و عوارض داروها	آموزش نکات مهم عوارض دارو
تداخلات غذا و دارو	دارو بهتر است چه زمانی مصرف شود و داروهایی که مصرف همزمان آن ها با برخی غذاها ایجاد عارضه و تداخل می نماید.
میزان فعالیت بیمار	استراحت مطلق، استراحت نسبی، زمان فعالیت و تحرک، میزان و شروع فعالیت های بعد از عمل،ورزش ها و فعالیت های مناسب در هر بیماری،پوزیشن های مناسب
تغذیه و رژیم غذایی	نوع رژیم غذایی،ر عایت رژیم غذایی توسط بیمار،تحمل رژیم غذایی توسط بیمار تعریف رژیم غذایی برای بیمار(پریپروتئین،پروکلاری،قلبی،دیابتی،بعد از عمل،مایعات،سیروز کبدی،کلیوی،پریتانسم،اورمیک،کم پتاسیم و ...)
ایمنی با احتیاطات	نحوه مراقبت از اتصالات:دردن ها،مانیپولرینگ،بگ ادراری،سرم ها و ... نکات ایمنی:Bed side،پیشگیری از صدمات ناشی از کاهش فشارخون وضعیتی و سرگیجه به دنبال بلند شدن از تخت و خودمراقبتی نسبت به دریافت دارو
اقدامات تشخیصی، درمانی و آزمایشات	شرح چگونگی انجام پروسیجر یا آزمایش و یا سونوگرافی یا هر اقدام پاراکلینیک آمادگی ها و مراقبت های لازم قبل و بعد از پروسیجرها،توضیح مزایا و معایب هر گونه اقدامات تشخیصی و تهاجمی
نشانه های خطر حین بستری	علائم هشدار دهنده ای که حین بستری ممکن است جهت بیمار اتفاق بیوفتد و بایستی بیمار سریعاً پزشک و پرستار را مطلع سازد. به عنوان مثال در خصوص بیماری دیابت علائم هیپوگلیسمی و هیپرگلیسمی توضیح داده شود. یا خونریزی از محل عمل،نداشتن دفع ادرار، عدم اجابت مزاج،درد قفسه سینه،تنگی نفس،طش قلب و علانمی از این قبیل
عدم مصرف دخانیات	هذف از عدم مصرف دخانیات و مواد روان گردان و ترک آن
مراقبت های قبل و بعد از عمل	رژیم غذایی،فعالیت،پوزیشن،مراقبت از زخم ناحیه عمل،مراقبت از اتصالات
مراقبت از زخم	پیشگیری از عفونت ها،پوزیشن ها،علائم زخم بستر،مراقبت از پانسمان و تعداد دفعات تعویض پانسمان،علائم زخم عفونی
بهداشت فردی	شستشوی دست ها و کنترل عفونت و رعایت نکات ایزولاسیون در بیماران
حواب و استراحت	در صورت وجود مشکل ارائه راهکارها جهت بهبود خواب و استراحت
الگوی دفع	راه های پیشگیری از یبوست، بررسی وضعیت ادراری و پیشگیری از عفونت
مدیریت درد	روش های غیر دارویی(تکنیک های آرام سازی،انحراف فکر،پوزیشن و ...) روش های دارویی
پیامدهای احتمالی درمان	عوارض و پیامدهایی که بعد از درمان بیماری امکان دارد جهت بیمار ایجاد گردد به عنوان مثال عفونت های محل عمل
عنوان	حداقل های آموزش به بیمار توسط پرستار در حین ترخیص(SMART)
نشانه های خطر پس از ترخیص (Sign)	علائم هشداردهنده ای که بعد از ترخیص ممکن است جهت بیمار اتفاق بیافتد و بایستی بیمار سریعاً به بیمارستان یا پزشک مراجعه نماید.به عنوان مثال در خصوص بیمار دیابت علائم هیپو هیپرگلیسمی توضیح داده شود یا خونریزی و عفونت محل عمل،تب بالای 38 درجه،نداشتن دفع ادرار،عدم اجابت مزاج،درد قفسه سینه،تنگی نفس،طش قلب و ...
داروها(Medication)	نحوه مصرف دارو ها،محل نگهداری دارو ها،عوارض احتمالی و مهم دارو ها،آگاه نمودن بیمار از دارو های مصرف روزانه و نحوه صحیح مصرف دارو،شناخت نام دارو ها توسط بیمار
تداخلات غذا و دارو	دارو بهتر است چه زمانی مصرف شود، دارو هایی که مصرف همزمان آن ها با برخی غذاها ایجاد عارضه و تداخل می نماید.
زمان مراجعه به پزشک(Appointment)	اعلام زمان و مکان مراجعه به پزشک.نحوه درمان بیماری و مراقبت هایی که جهت درمان بیماری لازم می باشد.
پیگیری تست های تشخیصی معوقه (Result)	(تمامی تست های تشخیصی که جواب آن بعد از ترخیص بیمار آماده خواهد شد معوقه نامیده می شود) اطلاع زمان آماده شدن جواب آزمایشات،پاتولوژی،سی تی اسکن،MRI و نحوه پیگیری آن ها
چگونگی دسترسی به مراقبت اورژانس(Talk With me)	تلفن های تماس اضطراری که در صورت بروز علائم هشداردهنده بیمار می تواند با آن تماس بگیرد مانند 115 یا تماس با بخش یا کلینیک خودمراقبتی در صورت هر گونه سوال
تغذیه پس از ترخیص	نوع رژیم غذایی مناسب بعد از ترخیص(پریپروتئین،پروکلاری،قلبی،دیابتی،بعد از عمل،مایعات،سیروز کبدی،کلیوی،پریتانسم،اورمیک،کم پتاسیم و ..)
فعالیت های پس از ترخیص	زمان از سرگیری فعالیت های طبیعی و میزان محدودیت در فعالیت
نهاد های حمایتگر در جامعه	کلینیک دیابت و فشارخون،کمیته امداد و بهزیستی و سایر نهادهای خیریه ،در صورت لزوم ارجاع به مددکاری،ارجاع به مراکز مراقبت در منزل
برنامه خودمراقبتی	مراقبت از زخم،بهداشت فردی،ورزش ها و فعالیت های مناسب در هر بیماری و پوزیشن مناسب شروع مجدد فعالیت حرفه ای و شغل،شروع مجدد محدوده فعالیت جنسی

➤ وجود موانع آموزش به بیمار به معنای عدم اجرای فرایند آموزش نبوده و باید جهت بیمار دارای موانع آموزشی، راهکار و روش مناسب با در نظر گرفتن شرایط وی، برنامه ریزی و اجرا گردد یا آموزش به خانواده بیمار ارائه گردد.

حداقل های آموزشی توسط ماما در هنگام پذیرش مادر در بخش زایشگاه :

روش آموزش	عناوین آموزشی	
چهره به چهره -پمفلت آموزشی و ثبت در گزارش پرستاری	- آموزشهای بدو ورود (معرفی پرسنل ، قوانین بخش، زنگ احضار ، دستبند و ...) - معرفی پزشک و مامای مربوطه - آموزش در مورد نوع زایمان - آموزش روش های بی دردی - رژیم غذایی ، خالی بودن مثانه - اهمیت تماس پوست با پوست - نحوه انجام تماس پوست با پوست - اهمیت شروع تغذیه با شیر مادر در ساعت اول	آموزش های قبل از زایمان
چهره به چهره -پمفلت آموزشی و ثبت در گزارش پرستاری	- علامت خطر پس از زایمان - رژیم غذایی پس از زایمان - مراقبت از محل اپی زیاتومی - میزان فعالیت پس از زایمان - نحوه مصرف مکمل های پس از زایمان - مراجعات بعدی پس از زایمان	آموزش های بعد از زایمان

حداقل های آموزش به بیمار در اتاق عمل:

آموزش چهره به چهره	- خوشامد گویی و معرفی پرسنل و پرستار تحویل گیرنده اتاق عمل - هدایت بیمار به داخل اتاق عمل و معرفی پزشک بیهوشی و جراح و آشنا سازی بیمار به محیط اتاق عمل و کاستن استرس بیمار - پاسخ به کلیه سوالات بیمار در خصوص مدت عمل ، نوع عمل، و نوع بیهوشی و... جهت کاستن استرس وی - آموزش نوع عمل جراحی ، بیهوشی ، بیحسی ، آرامش بخشی توسط جراح مسنول و متخصص بیهوشی به بیمار و یا ولی قانونی او - آموزش خطرات احتمالی ، مزایا و روش های جایگزین عمل جراحی توسط جراح و متخصص بیهوشی به بیمار یا ولی قانونی بیمار - اخذ رضایت آگاهانه عمل جراحی در فرم رضایت آگاهانه توسط پزشک جراح و متخصص بیهوشی - پس از عمل در ریکاوری آموزش و تشویق به سرفه عمیق - دادن اطلاعات لازم به بیمار یا مراقب اصلی در صورت نیاز در خصوص مراقبت های بعد از عمل جراحی - در مواردی که بی حسی موضعی انجام می شود، آموزش های لازم در مورد پوزیشن حین انجام بی حسی ، بعد از اتمام عمل ، رژیم غذایی حاوی مایعات فراوان و...
--------------------	--

حداقل های آموزشی جهت نوزاد سالم طبق سیاست های بیمارستان دوستدار کودک:

آموزش چهره به چهره - پخش فیلم - پمفلت آموزشی

- تغذیه با شیرمادر بلافاصله بعد از تولد و تماس پوست با پوست
- وضعیت صحیح بغل گرفتن شیرخوار
- علایم و نشانه های خوب پستان گرفتن و خوب مکیدن شیرخوار
- آغوز و اهمیت آن
- شیر پسین و شیر پیشین
- تعداد دفعات دفع ادرار و مدفوع
- در مورد ساعات خواب نوزاد و دمای اتاق نوزاد
- نحوه دوشیدن شیر با دست و نحوه استفاده از شیردوش برقی
- نحوه نگهداری شیر دوشیده شده
- نحوه خوراندن شیر دوشیده شده و وسایل مورد نیاز آن
- و چند بار در شبانه روز باید شیر خود را بدوشد تا تداوم شیردهی داشته باشد
- خطرات تغذیه مصنوعی و گول زنک
- شیردهی از هردوپستان تناوب
- راه های تشخیص کافی بودن شیر مادر
- علایم دیر رس وزودرس گرسنگی شیرخوار
- تغذیه بر حسب میل و تقاضای شیرخوار
- اهمیت تغذیه انحصاری با شیر مادر و خطرات شیرخشک
- علایم خطر نوزادی و در مورد زردی نوزاد
- نحوه ی مراقبت از بند ناف
- زمان مراجعه بعدی به مراکز بهداشت و بیمارستان در صورت بروز مشکل شیردهی
- در مورد محل و زمان انجام تست های شنوایی سنجی و غربالگری تیروئید
- فیلم آموزشی نسلی سالم با شیر مادر پخش شده و کتابچه آموزشی
- نکات بهداشتی نوزاد (زمان و نحوه استحمام، تعویض پوشک ، ...)

مدیریت دفترپرستاری

واحد آموزش

بازنگری اردیبهشت 1404